

Waardevol Tiel

WERKGROEP VOOR CULTUURHISTORIE EN LEEFOMGEVING
UITGAVE JULI 2023 NO. 7

WAARDEVOL TIEL

voortzetting van
Milieuwerkgroep Tiel

www.waardevoltiel.nl

Voorzitter:
Arnoud Reijnen

Secretaris:
Nancy Hageman
Simon Vestriekstraat 19
4003 DX Tiel
[miss_nancyhageman@
hotmail.com](mailto:miss_nancyhageman@hotmail.com)
06-55121210

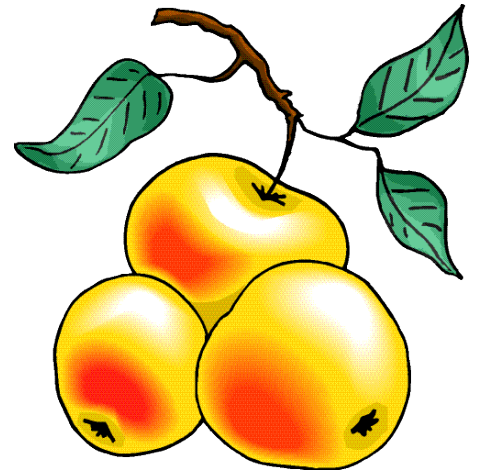
Penningmeester:
Ronald van Lith
Wadenoyenlaan 279
4006 AD Tiel
rhvanlith@gmail.com
contributies/donaties
ING betaalrekening:
NL17INGB0003386081
t.n.v.

“WAARDEVOL TIEL”
werkgr cultuurhistorie/leef-
omg. te Tiel
BIC : INGBNL2A

Info en contact:
waardevoltiel@gmail.com

Zonnekalender

De ontdekking van de Tielse versie van het Britse Stonehenge heeft plaatselijk, landelijk en internationaal nogal wat aandacht opgeleverd. Deze vierduizend jaar oude zonnekalender is dan ook uniek in de wereld en heeft

Tiel voor even in het wereldnieuws gebracht. Reden ook voor velen om te pleiten voor het behoud van deze bijzondere plaats en de reconstructie van dit voorchristelijk heiligdom. In ieder geval wordt daar, middels een tweetal petitie's, toe opgeroepen door ruim achtenhalfduizend personen. Maar een reconstructie van een werkende zonnekalender ter plaatse is onmogelijk. Daarvoor is een vlak maaiveld nodig waarover de stralen van de juist boven de horizon opkomende zon ongehinderd door de poortjes van de kalender kunnen schijnen. Ter herinnering dan een monumentje op die plaats en een werkende reconstructie elders?

Ook dat is moeilijker dan het lijkt. Want waar vind je zo'n plaats? Op het terrein van de Waalkade is al gesuggereerd. Als Rijkswaterstaat niet dwars ligt is dat wellicht een optie. Dat heeft de verdwenen zonnwijzer van de Patriotten al eens aangetoond. Voor wie de geschiedenis van Tiel niet kent: die bestond uit een op een paal of zuil geplaatste vergulde bol, gesitueerd op de Waaldijk voor de lengteas van de Nieuwe Tielseweg. Scheen de boven de Waal opkomende zon op die bol en viel de schaduw van de bol op die lengteas, dan was het 21 juni. Misschien moeten we dat ook eens reconstrueren.

Ton

Verslag van de vergadering van Waardevol Tiel op 15 juni 2023

Uitbreiding bestuur

Besloten is in een ledenvergadering voor te stellen het aantal bestuursleden uit te breiden met een viertal leden zonder portefeuille. De reden is dat verschillende van de huidige actieve leden over een specialistische kennis beschikken. Daarmee weten zij Waardevol Tiel dikwijls slagvaardig te vertegenwoordigen in klankbordgroepen en andere overlegstructuren met overheden en instellingen. Zij missen daarbij echter de status van geautoriseerde vertegenwoordiger van Waardevol Tiel. Aan de ledenvergadering zal worden voorgesteld om Jan van Doesburg, Ton Schiltmans, Peter Schipper en Bert van Setten aan het bestuur toe te voegen. Nancy Hageman treedt terug als secretaaris en John van Mil is kandidaat om haar op te volgen. De reguliere vergadering van donderdag 21 september zal tevens ledenvergadering zijn.

Prunus

In de Burgemeester van Welderenstraat, in een parkje tussen de woningen, staat een prachtige, naar wordt aangenomen, ruim honderd jaar oude Prunus met een stam die naar schatting twee meter in omtrek is. Aangezien de om het parkje opgetrokken woonhuizen in de zestiger of zeventiger jaren van de vorige eeuw zijn gebouwd, stond die boom daar toen dus al. En misschien was er ook al wel het parkje. In ieder geval stond de boom toen blijkbaar niet in de weg om de woningbouw mogelijk te maken.

Maar nu is dat andere koek. Want de woningen voldoen niet meer aan de hedendaagse eisen en zullen gesloopt worden. Daarvoor in de plaats komen gebouwen met meerdere woonlagen en meer wooneenheden, waarvoor de Prunus moet wijken, oftewel gekapt moet worden. Weliswaar hebben we ons bezwaar laten weten in een gesprek met mensen van de woningstichting, maar de boom zou volgens die mensen toch ook al aangetast zijn door een schimmel en ten dode opgeschreven. Echter, bij navraag door Bert van Setten bij een instituut waar alle kennis over schimmels is gedocumenteerd, blijkt dat de bewuste soort schimmel niet zoveel kwaad kan en niet dodelijk is voor de boom. Daardoor is Bert van mening dat we iets te gemakkelijk over de Prunus zijn heengegaan. De vraag is ook wat een boom waardevol maakt en hoe de gemeente daar mee om zou moeten gaan. Daar is in onze gemeente niet echt iets voor geregeld. Wel voor parken, maar niet voor solitaire bomen. Hoe zit dat bij andere gemeenten? Misschien moeten we hier en daar eens navraag gaan doen.

In de vorige vergadering hebben we overigens besloten om bijzondere alleenstaande bomen in kaart te brengen.

Steegjes

Over de historische steegjes in de binnenstad heeft Waardevol Tiel zich al sinds

meer dan tien jaar geleden druk gemaakt. Het begon met een zogenaamde zakken-dragerssteeg in de Weerstraat. Daar had de toenmalige wethouder toestemming voor gegeven aan een projectontwikkelaar om die maar aan de zijde van Het Plein dicht te bouwen. Dat voorkwam rattennesten, was diens argument. Daar had Huub van Heiningen vergeefs hemel en aarde voor bewogen om dat te voorkomen.

En vervolgens kwam er de roep van omwonenden van enkele steegjes om deze met hekken af te sluiten wegens baldadigheden en ander ongemak. Ook daartegen hebben wij ons met hand en tand verzet. Maar tegen het krachtadig gemeentebestuur was het moeilijk opboksen. De hekken kwamen er toch en van de toezegging dat deze gedurende winkeltijden geopend zouden worden kwam vanaf dag één niets terecht.

Maar waait er nu een andere wind uit het Ambtmanshuis? Er wordt zowaar bij de pas gestarte herinrichting van de binnenstad gewag gemaakt dat de steegjes zullen worden voorzien van natuurstenen naamplaten. Of dat ook geldt voor enkele naamloze steegjes, waarvoor wij lang geleden een naam hebben aangedragen, daar zullen we bij het komend overleg met de wethouder eens naar informeren. Voorts constateerden wij dat het openbare steegje bij de voormalige synagoge, dat lange tijd was afgesloten en op ons verzoek weer opengesteld, nu toch weer is afgesloten. Blijkbaar door mensen van de moskee, die er een zitje hebben gemaakt. Ook dus maar aan de orde stellen bij de wethouder.

Toekomst Religieus Erfgoed

Door de Protestantse Gemeente Tiel en wethouder Frank Groen is een bijeenkomst georganiseerd om te brainstormen over de toekomst van het Religieus Erfgoed, waarbij Peter Schipper en Bert van Setten aanwezig waren.

De kerken verkeren vooral als gevolg van de ontkerkelijking nagenoeg allemaal in financiële nood en zijn genooddaakt alternatieve inkomsten te genereren willen zij de lasten van openstelling en onderhoud nog langer kunnen dragen. Met name de hoge brandstofkosten voor de verwarming drukken zwaar op de budgetten. Gezocht wordt naar andere maatschappelijke of culturele functies voor de kerken, die dan zo mogelijk ook hun religieuze functie kunnen blijven behouden. Er wordt geopperd dat zulks een thema zou kunnen zijn voor een Erfgoed Symposium.

Erfgoedsymposium

Er zit weinig schot in het door de Oudheidkamer te organiseren Erfgoed Symposium. Dit is enkele malen door Waardevol Tiel voor de Oudheidkamer georganiseerd, maar vergde nogal wat inspanning. Het bestuur van de Oudheidkamer heeft daarop enkele van haar leden bereid gevonden die taak op zich te nemen, waarbij Jan van Doesburg en Peter Schipper hen een draaiboek van het voorgaande symposium aanreikten en anderszins wat ondersteunden. Maar desondanks blijkt de vaart er nog niet in te zitten. Wellicht zou Waardevol Tiel er een wat meer actievere rol in moe-

ten gaan spelen. Peter Schipper gaat daarover praten met de voorzitter van de Oudheidkamer, Martin van der Mark, en brengt de volgende vergadering verslag uit.

Communicatieplannen

Door John van Mil is een communicatieplan opgesteld met het doel om als Waardevol Tiel meer uit de schaduw te treden. We houden ons namelijk met veel zaken bezig, bereiken het een en ander, maar lopen ook tegen muren van onbegrip op. Als voorbeeld kunnen de door ons gewenste ezelsruggen gelden op de te vernieuwen coupure nabij de Waterpoort. Voor wie dat niet weet: een ezelsrug is een schuin aflopende bovenkant van een muur ter bevordering van de afwatering. Die ezelsruggen hebben er tot na de oorlog opgezet, maar zijn met enkele wijzigingen van de coupure weggelaten. Nu wensten wij dat de ezelsruggen weer terug zouden komen in de nieuwe coupure, want die ontbraken op de bouwtekening. Geen grote wens leek het ons. Maar wordt toch niet gehonoreerd. Waarom niet? Dat is ons een raadsel. Een eigengereide ambtenaar van het Waterschap? Een zich vergalopperende stadsbouwmeester? Een wethouder die haar vingers niet aan koud water wil branden? Nu, om begrip te krijgen voor onze standpunten in dergelijke kwesties bij een breed publiek, zouden wij daarover uitleg willen geven via de media. Het idee van de vergadering was om periodiek een persbericht met foto naar de media te sturen.

Volgende vergadering: 20 juli 2023.

Aanvang 19.30 uur. Plaats: Kerkstraat 32

Vergaderingen 2023

donderdag 21 september

donderdag 19 oktober

donderdag 19 oktober

donderdag 16 november

donderdag 21 december

Agenda voor Waardevol Tiel 15 juni 2023

Opening

Notulen 15 juni 2023.

Mededelingen en stukken.

Aanpassingen bestuur en voorbereiding bijzondere ledenvergadering.

Vaststellen extra agendapunten.

Naamgeving steegjes en straten.

Afspraken en actiepunten.

Wat verder ter tafel komt.

Rondvraag.

Sluiting.